

Handlingsplan mot välfärdsbrott

KOMMUNSTYRELSEN

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Uppdrag om kartläggning och handlingsplan gällande välfärdsbrottslighet		Dokumenttyp Handlingsplan	Omfattar
Beslutsinstans Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig Daniel Holmvin	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum	Översyn bör göras 2025-09-01	Klassificering 1.3.1	Diarienummer 2024/40
Relation	Ersätter		Författningssamling

Innehåll

1	INLEDNING	7
2	OM VÄLFÄRDSBROTTSLIGHET	8
2.1	Olika typer av välfärdsbrott	8
2.1.1	<i>Felaktig grund för ersättning</i>	<i>8</i>
2.1.2	<i>Otillåten påverkan</i>	<i>9</i>
2.1.3	<i>Möjliggörare</i>	<i>9</i>
2.1.4	<i>Andra lagbrott</i>	<i>9</i>
3	NATIONELL LÄGESBILD	10
4	VÄLFÄRDSBROTTSLIGHET UR ETT KOMMUNALT PERSPEKTIV	12
5	KARTLÄGGNING AV SALA KOMMUNS ARBETE MOT VÄLFÄRDSBROTT	13
5.1	Rutiner för hantering av välfärdsbrottslighet	13
5.2	Utbildning om välfärdsbrott	13
5.3	Samverkan	14
5.4	Analys över kartläggningen	14
6	MÅL OCH UTVECKLINGSSOMRÅDEN	16
6.1	Central funktion för välfärdsbrottslighet	16
6.2	Förebyggande arbete mot välfärdsbrottslighet	17
6.3	Kunskapshöjning	17
6.4	Förstärka samverkan med relevanta aktörer	18

1 INLEDNING

I början av år 2024 beslutade Kommunstyrelsen (KS) om att ta fram en kommunövergripande handlingsplan mot välfärdsbrott. Syftet med handlingsplanen är att fastställa konkreta mål och åtgärder för kommunens arbete mot välfärdsbrott. En handlingsplan ska tydligt presentera vad som ska göras och får inte innehålla vaga eller önsketänkta mål. Det måste vara klart och tydligt vem som är ansvarig, vilken tidplan som gäller, och hur uppföljningen ska genomföras för varje åtgärd som anges i planen. Handlingsplanen ska sedan godkännas av kommunstyrelsen.¹

Handlingsplanen mot välfärdsbrott baseras på en omfattande kartläggning av kommunens nuvarande arbete mot välfärdsbrott. Denna kartläggning inkluderade intervjuer med samtliga berörda kontor och en genomgång av de befintliga rutiner och system som används för att förebygga och upptäcka välfärdsbrott. Resultatet av kartläggningen ligger till grund för handlingsplanen och ger en tydlig bild av både styrkor och förbättringsområden i kommunens arbete mot välfärdsbrott.

Handlingsplanen börjar med att ge en översikt av välfärdsbrottslighet ur ett kommunalt perspektiv. Därefter följer en redogörelse för den genomförda kartläggningen av detta område. Slutligen presenteras de utvecklingsområden som utgör själva handlingsplanen, där förslag på åtgärder och uppföljningsindikatorer beskrivs.

¹ Sala kommun (2016). *Riktlinje för styrdokument*. Hämtad 2024-06-24 från [Riktlinje för styrdokument.pdf \(sala.se\)](#)

2 OM VÄLFÄRDSBROTTLIGHET

Välfärdsbrottslighet är ett samlingsbegrepp för den typ av brott som begås genom att utnyttja eller vilseleda välfärdssystemet för ekonomisk vinning eller för att få andra fördelar. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har definierat välfärdsbrott som en typ av brottslighet som riktas mot välfärdssystemets ekonomiska utbetalningssystem och centrala beslutsprocesser. Vidare har SKR betonat att kommuner, regioner och myndigheter behöver arbeta aktivt för att förebygga och motverka välfärdsbrott. Det är viktigt att arbeta strukturerat, systematiskt leta efter brister och att agera när fel upptäcks.²

2.1 Olika typer av välfärdsbrott

Välfärdsbrott omfattar en bred kategori av brott som riktar sig mot samhällets välfärdssystem och kan begås både av företag (juridiska personer) och enskilda individer. Dessa brott inkluderar felaktiga utbetalningar av bidrag och ersättningar, bedrägerier inom vård och omsorg, samt ekonomiska oegentligheter i samband med upphandlingar eller avtalsbrott. Genom att förstå de olika formerna av välfärdsbrott kan man bättre identifiera och motverka dem.

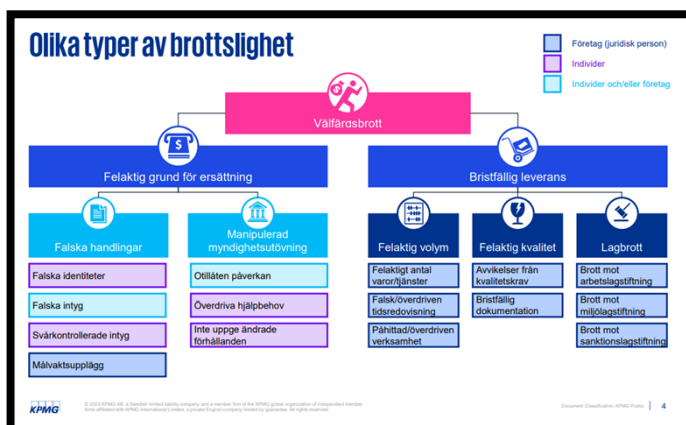

Bild 1 – KPMG (2023). Välfärdsbrott – En av samhällets största utmaningar! Hämtad 2024-06-24 från

[Välfärdsbedrägerier – en av samhällets största utmaningar! \(kpmg.com\)](https://www.kpmg.com/se/issuesandinsights/publicationspublications/2023/06/velfardsbrott-en-av-samhallets-storsta-utmaningar.aspx)

2.1.1 FELAKTIG GRUND FÖR ERSÄTTNING

Genom att uppges oriktiga uppgifter för att tillskansa sig kommunala medel är en typ av brottslighet som faller inom ramen för välfärdsbrott. I korthet innebär det att företag eller enskilda individer lämnar felaktiga uppgifter för att kunna få ersättning. Ett välkänt exempel är bidragsbrott, där individer uppger felaktiga

² Sveriges kommuner och regioner (2021). *Välfärdsbrott och otillåten påverkan – Från bidragsfusk till systemhotande brottslighet*. Hämtad 2024-06-24 från [Välfärdsbrott och otillåten påverkan \(skr.se\)](https://www.skr.se/rapporter-och-statistik/rapporter-och-statistik/2021/06/velfardsbrott-och-otillaten-paverkan)

uppgifter kring exempelvis förmögenhet eller bostadsort för att få ekonomiska förmåner. Vidare kan det också handla om att inkomma med falska handlingar för att få föreningsbidrag eller andra kommunala stöd.

En annan form av välfärdsbrott inträffar när företag eller föreningar medvetet inte följer överenskomna kvalitetskrav i sin verksamhet. En relaterad aspekt av detta bedrägeri är bristfällig dokumentation, där företag manipulerar eller undanhåller viktig information för att förvränga den faktiska kvaliteten på tjänsterna. Företag eller individer kan medvetet överrapportera antalet varor eller tjänster som de erbjuder i syfte att maximera exempelvis det ekonomiska stödet eller andra fördelar. Detta sker genom att verksamheten inte bedrivs enligt överenskomna villkor. Exempel på denna typ av välfärdsbrott inkluderar överdriven tidsredovisning, där individer eller företag rapporterar fler arbetade timmar än vad som faktiskt utförts. Inom föreningslivet kan medlemsantal överdrivas för att erhålla ekonomiskt stöd. Dessa överdrifter och fabriceringar faller alla inom kategorin välfärdsbrott.

2.1.2 OTILLÅTEN PÅVERKAN

Otillåten påverkan handlar om att individer eller företag försöker påverka beslut eller handläggningen utav ett ärende på ett otillbörligt sätt. Detta kan innebära att man genom hot, mutor eller andra förmåner försöker påverka tjänstepersoner eller förtroendevalda till förmån för den som utför den otillåtna påverkan. Vidare innefattar otillåten påverkan också trakasserier av tjänstepersoner och förtroendevalda genom otrevliga mejl, sms, samtal, eller direkta hot om våld, hot mot anhöriga samt utpressning.

2.1.3 MÖJLIGGÖRARE

I början av år 2024 publicerade Brottsförebyggande rådet (BRÅ) en rapport om möjliggörare för kriminella nätverk inom kommunal, statlig och privat sektor. En möjliggörare är en person som missbrukar sin anställning eller sitt uppdrag till förmån för kriminella nätverk. Rapporten visar att många personer i kriminella nätverk har ett stort intresse av att ha möjliggörare, särskilt inom kommuner.

Möjliggörare som kan fatta beslut kan underlätta brottslig verksamhet på flera sätt som är mycket betydelsefulla för de kriminella nätverken genom att göra avsteg från rutiner vid upphandlingar, myndighetsutövning och andra centrala beslut, utföra felaktiga utbetalningar eller underlåta att rapportera oegentligheter

2.1.4 ANDRA LAGBROTT

Välfärdsbrott kan också omfatta överträdelser inom annan lagstiftning som exempelvis arbetslagstiftning eller miljölagstiftning. Detta genom att ignorera de lagkrav eller föreskrifter som råder. Dessa överträdelser sker ofta i syfte att undvika kostnader eller för att uppfylla sina åtaganden på ett otillbörligt sätt.

3 NATIONELL LÄGESBILD

Flertalet statliga myndigheter som Polismyndigheten, Försäkringskassan och Ekobrottsmyndigheten har framfört att välfärdsbrottslighet är omfattande och där brotten är mycket komplexa. Flera myndigheter har genomfört egna kartläggningar eller rapporter avseende välfärdsbrott. De har också tagit fram kunskapsmaterial som metodstöd för att kunna upptäcka eller arbeta mot den här typen av brottslighet. SKR har bland annat tagit fram material och vägledning riktad mot kommuner och regioner i sitt arbete gentemot välfärdsbrott.

Vartannat år publiceras en myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet. Lägesbilden tas fram av Nationellt underrättelsecentrum (Nuc) och grundar sig på de underlag som de 13 samverkande myndigheterna har tagit fram.³ De samverkande myndigheterna är Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket samt Åklagarmyndigheten. Den senaste myndighetsgemensamma lägesbilden publicerades år 2023. Den myndighetsgemensamma lägesbilden om organiserad brottslighet identifierar hot och sårbarheter på 2–3 års sikt. Utifrån lägesbilden gjordes en bedömning att den allvarligaste sårbarheten som identifierats är felaktiga registeruppgifter som används som dörröppnare för brottslighet. En felaktig eller falsk uppgift som har registrerats hos en myndighet kan dessvärre ligga till grund för ett beslut eller registrering hos en annan myndighet. Detta innebär att detta skapas på kort sikt en dominoeffekt hos andra samhällsaktörer. Felaktig folkbokföring kan vara en sådan registeruppgift som är en dörröppnare för en omfattad brottslighet. Vidare framgår det av den myndighetsgemensamma lägesbilden att bruket av förfälskade, manipulerade och oriktiga dokument, intyg eller handlingar som registreras hos myndighet i kriminellt syfte är omfattande. Lägesbilden betonar också att flera kriminella entreprenörer söker nya marknader att fortsätta sin brottslighet där mindre stadsområden istället är mer intressanta. Utifrån detta belyser lägesbilden vikten av att upprätthålla förmågan att motverka framväxten av organiserad brottslighet även på mindre orter där myndighetsnärvaron eller resurserna är mer begränsade.

³ Polismyndigheten (u.å.) *Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet*. Hämtad 2024-06-24 från [Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet](#) | [Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

Identifierade hot 2021	Förändring 2023
Angrepp på utbetalande system och undandragande av skatter och avgifter	Tydliga angrepp även på regioner och kommuner
Narkotikabrottslighet och det grova våldet som följer i dess spår	Eskalerad våldsspiral med dödligt skjutvapenvåld och sprängningar även utanför storstadsregionerna
Parallella samhällsstrukturer som utmanar rättsstaten	Indikationer på geografisk utbredning av organiserad brottslighet
Identifierade sårbarheter 2021	Förändring 2023
Anonymitet i den legala samhällsfären	Fortfarande en aktuell sårbarhet
Tillitsbaserade system i kombination med bristande kontrollverktyg	Fortfarande en aktuell sårbarhet
Myndigheternas delade ansvar medför att luckor uppstår	Fortfarande en aktuell sårbarhet
Korruption, infiltrering och otillåten påverkan av den legala samhällsfären	Oklar omfattning men tydligare avsikt och förmåga hos vissa aktörer
Nationell brottsbekämpning av gränsöverskridande brottslighet	Tydligare att organiserad brottslighet delvis styrs från utlandet

Bild 2 – Polismyndigheten (u.å.) Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet. Hämtad 2024-06-24 från [Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

Utifrån den aktuella lägesbilden har hoten mot regioner och kommuners utbetalningssystem samt undandragande av skatter och avgifter blivit tydligare sedan år 2021. Tillitsbaserade system i kombination med bristande kontrollverktyg identifieras som fortsatt sårbara. Hotbilden från den organiserade brottsligheten är komplex och avsikten är i stort sett oförändrad. Det finns ett starkt vinstintresse och förmågan samt handlingsutrymmet för denna typ av brottslighet har ökat.⁴ Tidigare omfattade organiserad brottslighet främst narkotikabrott, våldsbrott och grova tillgreppsbrott. Den nuvarande lägesbilden inkluderar även organiserade och storskaliga angrepp mot välfärden, otillåten påverkan via infiltrering, kriminell expansion till mindre orter, illegal avfallshantering och användning av näringsverksamhet som brottsverktyg.

⁴ Polismyndigheten (u.å.) Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet. Hämtad 2024-06-24 från [Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

4 VÄLFÄRDSBROTTLIGHET UR ETT KOMMUNALT PERSPEKTIV

Kommunerna ansvarar för en betydande del av välfärdstjänsterna, exempelvis socialtjänst, äldreomsorg, offentlig upphandling samt föreningsbidrag, och är därmed särskilt utsatta för olika former av välfärdsbrott. Vanliga former av välfärdsbrott på kommunal nivå inkluderar bidragsbedrägerier, där individer lämnar felaktiga uppgifter om sin inkomst, boendesituation eller familjeförhållanden för att erhålla bidrag de inte är berättigade till. En annan form är felaktig användning av socialtjänsttjänster, exempelvis att personer erhåller bistånd för vård eller omsorg baserat på överdrivna eller falska behovsbedömningar. Det kan också handla om missbruk av kommunala resurser, där anställda eller externa aktörer utnyttjar kommunala medel för privata ändamål genom falska fakturor eller korruption. Konsekvenserna för kommunen är betydande. Välfärdsbrott leder till ekonomiska förluster som kan påverka möjligheten att erbjuda högkvalitativa välfärdstjänster till alla invånare. Det kan också skada allmänhetens förtroende för kommunens förmåga att förvalta offentliga medel och säkerställa rättvis fördelning av resurser. Dessutom kräver bekämpningen av välfärdsbrott att kommunen avsätter resurser för kontroll och uppföljning, vilket kan minska tillgängliga resurser för andra viktiga verksamheter. Sammanfattningsvis utgör välfärdsbrottslighet en betydande utmaning för kommunerna i Sverige, då den hotar både ekonomin och förtroendet för välfärdssystemet. Genom att stärka interna kontrollen, utbilda personal, samverka med andra myndigheter, ha tydliga anmälningsrutiner, kan kommunerna effektivt motverka och minska förekomsten av välfärdsbrott. Det är avgörande att dessa insatser kontinuerligt utvecklas och anpassas för att möta nya hot och metoder som används av de som försöker utnyttja välfärdssystemen.

5 KARTLÄGGNING AV SALA KOMMUNS ARBETE MOT VÄLFÄRDSBROTT

Inför den här kartläggningen har intervjuer genomförts med berörda kontor inom Sala kommun. Intervjuer har gjorts med chefer eller medarbetare där samtliga har fått samma eller liknande frågor där fokus har legat på befintliga rutiner eller riktlinje, kunskap om välfärdsbrott, egna reflektioner samt tankar gällande kontorets och kommunens arbete gentemot välfärdsbrott. Frågorna som utformats har varit specifikt riktade för chefer respektive medarbetare. Denna kartläggning kommer att grunda sig på de intervjuer som genomförts och utifrån detta identifiera prioriterade områden för vad handlingsplanen bör ta vid.

5.1 Rutiner för hantering av välfärdsbrottslighet

I Sala kommun finns för närvarande två styrdokument som behandlar frågor relaterade till välfärdsbrottslighet: *"Policy mot korruption, mutor och jäv"* och *"Riktlinjer mot korruption, mutor och jäv"*, båda beslutades år 2014. Dessa dokument är kommunövergripande men täcker inte specifikt rutiner för hantering av välfärdsbrottslighet.

Den genomförda kartläggningen visar att det saknas en gemensam och detaljerad rutin för hantering av välfärdsbrottslighet. Intervjuer med medarbetare har visat på ett behov av en enhetlig och kommunövergripande hantering. Det har också framkommit att kontoren för närvarande inte har egna rutiner för att förebygga, förhindra eller upptäcka välfärdsbrott. I rådande stund beskrivs det utav medarbetare att det är oklart hur misstänkta brott ska hanteras, då rutiner för detta saknas och i sådana fall oftast kontaktar sin närmsta chef utan tydliga riktlinjer. För att adressera dessa brister rekommenderas att en gemensam rutin utvecklas för hur medarbetare och chefer ska hantera frågor kring välfärdsbrottslighet. Vidare bör kontorsspecifika rutiner upprättas, med anpassade styrdokument såsom riktlinjer eller rutiner, för att effektivt arbeta mot välfärdsbrottslighet. Ansvar för att upprätta och implementera dessa rutiner ligger hos respektive kontor, vilket förutsätter att kunskapshöjande insatser genomförs.

5.2 Utbildning om välfärdsbrott

Under intervjuerna framkom det att kunskapshöjande insatser, såsom utbildning eller information om välfärdsbrott, huvudsakligen har riktat sig till chefer eller medarbetare med ledande roller. Dessa insatser har genomförts via SKR eller andra nätverk som erbjudit relevant utbildning. Vidare framkommer det att vissa medarbetare har också deltagit i säkerhetsskyddsutbildning, som är specifikt inriktad på säkerhetsskyddsanalys där det har fått information om exempelvis otillåten påverkan. För närvarande erbjuder kommunen ingen övergripande

utbildning för alla medarbetare eller chefer inom området för välfärdsbrottslighet. Under kartläggningen har flera medarbetare uttryckt behovet av utbildning för att effektivt kunna förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsbrott. Detta behov gäller både på kommunövergripande nivå och inom specifika nämnder. Några kontorsrepresentanter har påpekat att även om de får extern utbildning och information, skulle en intern utbildningsinsats vara mer fördelaktig.

5.3 Samverkan

Under intervjuerna belystes hur kontoren samverkar eller samarbetar med andra kontor eller myndigheter i arbetet med att förebygga, förhindra eller upptäcka välfärdsbrottslighet. Det framkom att samarbetet varierar mellan kontoren.

Till exempel är kontoret för ekonomiskt bistånd skyldig att rapportera felaktigheter till Försäkringskassan, vilket möjliggör ett visst samarbete med denna myndighet. Skolkontoret beskrev sitt samarbete med Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) som effektivt och uttryckte en vilja att fortsätta detta nära samarbete. Skolkontoret har också en god relation med Försäkringskassan och Skatteverket i frågor som rör folkbokföring och skolplikt. Samtliga kontor uttryckte en önskan om att öka samarbetet och samverkan i frågor kring välfärdsbrottslighet, med målet att stötta varandra bättre. Det framgår att det redan finns något samarbete mellan kontoren och relevanta myndigheter, men att det finns potential för en mer fördjupad och effektiv samverkan. Detta omfattar samverkan i hela koncernen, inklusive nämnder och bolag.

5.4 Analys över kartläggningen

Utifrån den genomförda kartläggningen har behovet av att förbättra kommunens arbete mot välfärdsbrottslighet blivit tydligt. För närvarande hanteras det brottsförebyggande arbetet av kommunstyrelsen (KS) genom det strategiska rådet, som även kallas det lokala BRÅ. Detta strategiska råd fokuserar dock inte på det övergripande arbetet mot välfärdsbrottslighet, vilket innebär att det finns ett gap i hur kommunen adresserar denna specifika typ av brottslighet. Baserat på vad som framkommit under intervjuerna genomförs det redan idag olika kontroller, exempelvis mot svart arbetskraft eller felaktig folkbokföring. För att effektivt upptäcka och hantera denna typ av brottslighet krävs rutiner både på kommunövergripande nivå och inom enskilda nämnder. Välfärdsbrottslighet, som omfattar missbruk av välfärdssystem och andra relaterade brott, kräver en särskild och samordnad insats. För att kunna hantera denna komplexa brottslighet effektivt är det nödvändigt att centralisera det övergripande arbetet. En central funktion behöver etableras för att leda det kommunövergripande arbetet mot välfärdsbrottslighet. Denna centrala funktion föreslås att ha ansvar för att samordna insatser, övervaka framsteg och mäta resultat genom enkäter

och annan relevant data. Genom att implementera uppföljningsindikatorer och systematiskt mäta framstegen kan kommunen bättre identifiera styrkor och svagheter i sina insatser samt justera strategier efter behov. Velfärdsbrottslighet är komplex och påverkar flera delar av kommunen. Det är därför avgörande att det finns en central funktion som har helhetsansvaret för att utveckla och genomföra strategier och policyer som är specifikt inriktade på denna typ av brottslighet. För att effektivt förstärka det förebyggande arbetet mot velfärdsbrottslighet är det avgörande att centralisera det övergripande arbetet. En centraliserad struktur gör det möjligt att samordna och leda insatser på ett mer systematiskt och enhetligt sätt, vilket är nödvändigt för att driva processen framåt och säkerställa att arbetet mot velfärdsbrottslighet integreras i kommunens övergripande arbete. I handlingsplanen föreslås ett antal specifika förebyggande åtgärder som är utformade för att adressera det identifierade gapet i kommunens arbete mot velfärdsbrottslighet. Dessa åtgärder är noggrant utvalda för att inte bara fylla det befintliga gapet utan också för att skapa en tydlig och strukturerad grund för ett effektivt förebyggande arbete. För att åtgärda dessa brister och skapa en solid grund för framtida insatser är det nödvändigt att implementera förebyggande åtgärder som är både relevanta och praktiskt tillämpbara.

Kartläggningen har tydligt belyst vikten av utbildning i arbetet mot velfärdsbrottslighet. För att medarbetare ska kunna identifiera och hantera velfärdsbrott på ett effektivt sätt, är det avgörande att de besitter rätt kunskap inom området. Utan denna kunskap riskerar viktiga tecken på brottslighet att förbises eller hanteras ineffektivt. Flera myndigheter erbjuder relevanta utbildningar och seminarier som kan ge värdefull insikt i velfärdsbrottslighet. Skatteverket, till exempel, tillhandahåller material relaterat till föreningsbidrag och assistansersättning, vilket är en liten del av den omfattande kunskapsbas som är tillgänglig. Trots detta visar kartläggningen på ett tydligt behov av en mer enhetlig och systematisk intern utbildning.

6 MÅL OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN

Efter att ha kartlagt Sala kommuns arbete mot välfärdsbrottslighet har vi identifierat fyra huvudområden för utveckling: Central funktion mot välfärdsbrottslighet, kunskapshöjning, förebyggande arbete och samverkan. Varje område kommer att redovisas med föreslagna åtgärder, uppföljningsindikatorer, ansvarig nämnd och förväntat startår.

Röd markering	Hög prioritet
Gul markering	Prioritet

6.1 Central funktion för välfärdsbrottslighet

Utvecklingsområde: Kommunövergripande funktion för välfärdsbrottslighet.				
Åtgärd	Beskrivning	Uppföljningsindikatorer	Ansvarig	Årtal
Upprätta en central funktion för hantering av välfärdsbrottslighet på en kommunalt övergripande nivå.	För att effektivt hantera välfärdsbrottslighet behöver kommunen upprättas en central funktion som leder det kommunövergripande arbetet. Denna centrala funktion föreslås att samordna insatser, arbeta med uppföljningsindikatorer och mäta framstegen genom enkäter och annat relevant material.	Mätning om den centrala funktionen har etablerats inom den planerade tidsramen.	KS	Start senast år 2025
Upprätta kommunövergripande styrdokument, riktlinjer och rutiner	Skapa och implementera styrdokument, riktlinjer och rutiner som gäller för hela kommunen för att säkerställa enhetlighet i arbetet mot välfärdsbrottslighet.	Antal nya riktlinjer och rutiner som har utvecklats.	Alla nämnder och bolag	Start senast år 2025
Inkludera välfärdsbrott i kommunens lägesbild för det brottsförebyggande arbete	Genom att inkludera välfärdsbrott som ett eget avsnitt i den övergripande lägesbilden för kommunens brottsförebyggande arbete.	- Aktuell lägesbild uppdateras utifrån vad som föreskrivs enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. - Statistik <i>exempelvis antalet polisanmälningar, nationell statistisk mm.</i>	KS	Start senast år 2025
Upprätta en årlig enkät för medarbetares kunskap om välfärdsbrott	Genomför en årlig enkät för att mäta medarbetares kunskap om välfärdsbrott och medvetenhet om kommunens arbete mot det.	Resultat från enkät som mäter kunskapsnivå, medvetenhet och känner till hur de ska rapportera misstänkt välfärdsbrott.	KS	Start senast år 2025
Genomföra en Crime proofing analys över kommunens styrdokument	Crime proofing är en analysmodell som används för att identifiera och förebygga risker för brott eller överutnyttjande kopplade till regelverk såsom lagar, riktlinjer och interna rutiner. Genom att analysera potentiellt missbruk av ett regelverk kan verksamheten vidta åtgärder som direkt minskar identifierade risker.	- Mätning av hur många crime proofing-analyser som har genomförts inom en viss tidsperiod. - Antal regelverk som har genomgått crime proofing-analys.	KS	Start senast år 2026

6.2 Förebyggande arbete mot vålfärdsbrottslighet

Utvecklingsområde: Förstärka det förebyggande arbete mot vålfärdsbrottslighet				
Åtgärd	Beskrivning	Uppföljningsindikatorer	Ansvarig	Årtal
Upprätta kommunövergripande vägledning eller rutin mot otillåten påverkan	Upprätta vägledning/stöd eller rutin med samlad information om hur kommunen arbetar mot otillåten påverkan.	Mätning av hur många medarbetare som är medvetna om och förstår den nya rutinen för att hantera otillåten påverkan.	KS	Start senast år 2025
Tipsfunktion och automatisering av kontrollsystem	Utreda möjligheten att införa en tipsfunktion och/eller automatisera kontrollsystem för att effektivisera arbetet mot vålfärdsbrott.	Redogöra för möjligheterna i samband med översyn av kommunens arbete i samband med lägesbild om ett eventuellt behov.	KS	Start senast år 2026
Riskhantering i internkontrollplan	Säkerställa att risker för vålfärdsbrott särskilt beaktas inom ramen för intern kontroll.	Uppföljning av intern kontrollplan	KS	Start senast år 2026
Utveckling och implementering av kontrollprocesser	Skapa och införa systematiska processer, riktlinjer och dokumentation för kontroll och uppföljning. Dessa ska gälla både på grundläggande nivå och vid förhöjd risk, med syftet att förebygga och hantera vålfärdsbrott vid beviljande av stöd, finansiering eller bidrag.	Antal utvecklade och implementerade processer, rutiner, dokumentation och checklistor för kontroll och uppföljning. Dessa indikatorer ska mäta förmågan att förebygga, förhindra och agera mot vålfärdsbrott vid stöd, bidrag och finansiering.	Alla nämnder och bolag	Start senast år 2025

6.3 Kunskapshöjning

Utvecklingsområde: Öka kunskapen om vålfärdsbrott inom kommunens organisation.

Åtgärd	Beskrivning	Uppföljningsindikatorer	Ansvarig	Årtal
Inriktade utbildningar på kommunövergripande nivå	Utbildningar ska säkerställa att medarbetarna har rätt kunskap för att förebygga, upptäcka och kontrollera välfärdsbrott.	Antal genomförda utbildningar och deltagare	KS	Start senast år 2025
Specifika utbildningar inom nämndernas områden	Samordnade utbildningar för att öka kunskap och förmåga att motverka välfärdsbrott inom specifika nämnder.	- Antal kunskapshöjande aktiviteter - Antal genomförda utbildningar och deltagare	Alla nämnder och bolag	Start senast år 2025
Information och material om välfärdsbrott på intranätet	Tillhandahålla information och kompetenshöjande material om välfärdsbrott för tjänstepersoner och förtroendevalda. Syftet är att erbjuda kompetenshöjande material som kan användas exempelvis <i>checklista</i> eller <i>informationsblad</i> .	Enkät riktad till kommunens medarbetare	KS	Start senast år 2025
Extern information om hur kommunen arbetar med att förebygga brott i välfärden	Förbättra informationen och kunskapen hos externa aktörer om kommunens insatser för att förebygga välfärdsbrott. Detta syftar till att öka allmänhetens förtroende för hur kommunen hanterar offentliga medel.	Resultat från medborgarundersökning	KS	Start senast år 2025

6.4 Förstärka samverkan med relevanta aktörer

Utvecklingsområde: Förstärka samverkan med relevanta aktörer				
Åtgärd	Beskrivning	Uppföljningsindikatorer	Ansvarig	Årtal
Förbättra och tydliggöra av samverkan inom gemensamma problemområden internt.	Inom hela kommunen, dess nämnder och kommunala bolag, ska vi främja en stark och öppen samverkan genom hela koncernen. Detta kan ske genom upprättande av ett specifikt samverkanforum för detta eller låta det tillhöra en redan sammansatt samverkansform.	Deltagande i samverkansforum	Alla nämnder och bolag	Start senast år 2025
Öka samverkan och informationsutbyte med berörda myndigheter	Öka samverkan och informationsutbyte med relevanta myndigheter för att förbättra förebyggande åtgärder och hantering av välfärdsbrottslighet.	Antal kontakter med myndigheter kring välfärdsbrottslighet	Alla nämnder och bolag	Start senast år 2025
Utveckla samarbeten och nätverk med andra kommuner kring välfärdsbrott på samtliga berörda områden inom kommunala verksamheter.	Inom de senaste åren finns olika forum för samverkan inom området med externa aktörer.	Verksamhetsområden där nätverk och samverkan finns med andra kommuner	Alla nämnder och bolag	Start senast år 2026

Uppdrag om kartläggning och handlingsplan gällande välfärdsbrottslighet
Kommunstyrelsen

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

